

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és esütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr.,
évi 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréskelt árjegyzék szerint számít fel.

Beszélő számok.

Egy-egy multba vesző esztendő azok a statisztikai adatai, melyek a népesedési mozgalmról számolnak be, néhány éve már, hogy újra meg újra elmékedésünk anyagául szolgálnak, sajnálatunkra — annyiban híjába, mert hogy nem vagyunk képesek nyitjára akadni annak az orvos-szernek, amely megszüntetné azt a megdöbbentő érzést, mely kell, hogy minden jobb érzésű emberen erőt vegyen e statisztikai adatok számoszlopainak egybevetésekor.

Mert szomorúan beszélő számok e népmozgalmi adatok nálunk Szentesen; egy erőteljes tiszta magyar faj pusztulását tárják elénk, mely satnyul, veszendőben van egy sötét bűn elerkölcstelenítő hatása alatt és ha talán egyhamar egészen ki nem vész is, de rohamosan fog leapadni számban, ha gátat nem vetnek minden erre hivatott tényező, a legszigorúbb eszközökkel is, — e bűnös garázdalkodásnak.

Már az 1895. évi népesedési adatok közlésével kapcsolatban, 1896. elején rámutattunk a szentesi reformátusság számbeli pusztulásának szomorú tényére; meg is neveztük ekkor e pusztulás okait igaz nevükön,

megmondtuk, hogy ez részben a szentesi református papság hibájában leli magyarázatát, akik egyike se igazi lelki vezére, a szó szent és magasztos értelmében a maga nyájának, részben pedig az itteni reformátusság közt lábrakapott bakszász tempóban, az úgynevezett két-gyerekes rendszerben, mely a vagyon-megoszlást félve, irtózik a sok gyerektől s nehogy sok gyerek osztozkodjék a jusszon, inkább kész még a leghitványabb bűn árán is elfojtani ezek születését. Ez a vagyonimádás tette tönkre számbelileg az erdélyi zászokat és ha e bűnös szenvedéllyel nem szakítanak, — ez fogja leapasztani egészen jeientékre a szentesi reformátusságot is.

Nem a hibánk, hogy erre a letagadhatatlan tényre, az 1896. évi népmozgalmi statisztika számadataira való tekintettel ujjent rá kell a leghatározottabban mutatnunk, — mert ezek a számok valóban ismét megdöbbentő nyiltsággal beszélnek szívünkhez és elménkhez egyaránt.

Megtudjuk e számokból, hogy Szentes népessége 1896-ban — a születések és halálozások számadatait egybevetve — mindössze is 189 lélekkel szaporodott, ha tehát az 1890. évi népszámlálás adatait, vesszük a százalék alapjából, mikor Szentes la-

kosai száma 31500 volt, úgy akkor az 1896. évi szaporulat mindössze is hat-tized százalék, tehát még az egy százaléknál se üti meg egészen és alig haladja túl a fél százalékot.

Ha már ez, népesedési szempontból általában véve is mélyen elsomorító tény, a reformátusság szempontjából még megdöbbentőbbé válik a számadatok közelebbi vizsgálatánál. Látjuk ugyanis, hogy 1896-ban 489 református gyermek születésére 438 református elhalálozása esik, míg a katolikusoknál 460 gyermek születésére csak 333 katolikus halt el; a város számbeli éves szaporulatából tehát csupán a katolikuságra esik az 1896-ból 127, míg a reformátusságra csak 51, amely számok megdöbbentő volta csak akkor lesz egész szomorú ridegségünkben érthető, ha tudjuk, hogy Szentesen a református és katolikus hitfelekezet lélekszámai úgy viszonylanak egymáshoz, mint 5 a 3-hoz.

Hogy pedig itt tényleg a reformátusság körében elharapódzott egy sötét bűn és a hitélet meglazulása képezi a számbeli pusztulás alapját, ezt szintén kétségbe vonhatlanul hirdetik a népmozgalmi statisztika szomorú adatai.

Mert míg egyfelől azt mutatják, hogy a házasságkötések száma 1896-ban

TÁRCA.

Karácsonyi vándorlás a pusztán.

Irta : Pilez Mór.
(Folytatás.)

Igy vélekedtem én, a nyúlzívű káplánka. De asztalos Anti, — ha egyszer valamit a fejébe vett, nem ismert sem veszeljt, sem elmentmondást. Minden aggodalmamat, ellenvetésemet sorra eloszlatta, tönkre silányította. Az első harangkongás, mely a keresztényt hajnali misére szólítja, már csak az országúton hangzott felénk, kívül a városon, hol ifjú gondatlansággal derekasan kilépkedtünk — h a z a f e l é.

Hazafelé! — Mennyi boldogság ez egyszerű szócskában. És csudálatos! Minél szegényesebb ez az otthon, minél keményebb a fekhely, melyen a gyermekfej alva nyugodott, minél nyomorúságosabb, feketébb a kenyér, mit a szülei fészekben a gyermeknek eddelül adnak: annál hatalmasabb varázst gyakorol az otthon fészke az idegenbe elszakadt gyermek szívére, elméjére, annál erősebb vonzódás készíti őt — haza. Csalódhatom, okosabb, tapasztaltabb emberek más nézetet lehetnek — én azonban úgy vélem, hogy a földi ja-

vakkal megáldott szülék szerencsés anyagi helyzetű gyermekei nem is ismerik a honvágyat és így fogalmuk sincsen ama boldogságról, mely a szegény emberek idegenben élő gyermekei szívét, e szócskára h a z a f e l é eltölti.

*

Az első nap gyalogoiásával alig, hogy az útunk fele maradt el mögöttünk. Mikor egy juhász elhagyott karámjában töltött éjjeli pihenés után kora reggel ismét útnak eredtünk, fagyos forgószél fogadott bennünket, mely felkavarta a beláthatatlanba nyúló rónásig könnyű hóleplett és arcunkba csapta a tífusom pihékét. De hát nem ez volt a legnagyobb baj. Csakhamar sokkal nagyobb veszedelem ért el bennünket.

Mintegy 3 órai út-távolságra lehattunk még szülővárosunktól. De ekkor az én kamarásom már nem volt képes türelmetlenségét megfékezni. Úgy vélte, az országút nagyon kacskaringósan terjeng a messzeségbe — toronyiránt, kopár mezőkön, tarlókön át sokkal gyorsabban érnék el az édes otthont. Ahogy gondolta, úgy cselekedtünk, de csakhamar keservesen meg is bántuk ezt.

Mert hát nem gondoltunk a házörző hatalmas tanyai ebekre. Pedig alighogy le-

tértünk az országútról, már rekedt ugatásuk sehol emberi lény, ameddig a tájat beláthattuk. Az a vékonyka somfabot, hidegtől megémbereedett kezünkben, ugyan mi fegyverül szolgálhatott e dühös bestiak ellen, melyek szöges uyakrúvukkal farkasokkal való viaskodáshoz szoktak és az elől nem is tértek ki soha. Úgy véltem: utolsó óráim elérkezett és már szinte recsegnipoggni éreztem csontjaimat a tanyai fenevadak éles fogának harapása alatt.

— Guggolj le, káplánka! hangzott felém a kamarásom kommandója és — nem kis meglepetésemre — őt magát már guggoló helyzetben láttam, ahogy egyik karját a földre uyujtá, mintha valamit keresne. Öntudatlan, rémületen, gépiesen utánoztam a kamarásomat és — egy soha nem sejtett csudát tapasztaltam.

A dühödtt bestiak hirtelen meggyökereztek örült rohamukban, mintegy 30 lépéstávolban félkörbe helyezkedtek körülöttünk, dühösen vicsorgották fogaikat, ugattak, de megtámadni nem mertek. A pusztai életben tapasztalt barátom később kimagyarázta ezt a csudát. Ezek a tanyai komodor kutyák nem félnek semmitől, nem rettenni őket vissza támadásukban semmi látható fegyver. De ha

a reformátusoknál 134, a katolikusoknál pedig csupán 87 volt, tehát százalékarányban teljesen megfelel a két felekezet viszonylagos lélekszámának; addig másfelől hirdetik e számok azt is, hogy az év 21 halva születése közül 13 esett a reformátusokra, tehát az összlakosságra esőknek több mint fele, dacára annak, hogy a reformátusság lélekszáma a 31500-ban csak mintegy 18000; míg az 57 törvénytelen született közül 31 a református, tehát az összesnek csaknem kétharmada.

A valláserkölcös rohamos lazulását — az állami anyakönyvvezetés hivatalos statisztikai adatainál is élesebben világítják meg a reformátusi egyház anyakönyvi feljegyzéseiből vett statisztikai adatok. Ezekből ugyanis megtudjuk, hogy 110 olyan új házaspárral szemben, kik 1896-ban léptek házasságra és a frigyüket egyházuknál is beáldatták, 28 olyan pár esik, mely az egyházi áldást teljességgel nem kívánva igénybe venni, de beérte a polgári házassággal és e 28 pár közül 23 esetben férj és feleség református, vagyis — az összes házasságra lépett pároknak több mint 20 százaléka nem érezte szükségét felekezete papjának áldását is kikérni egy egész életre kötött frigyéhez.

Az egyház vezetőségétől kapott ezen statisztikai adatok e feltűnő számot azzal magyarázzák, hogy az új törvény életbe léptén folytán sok addig vadházasságban élt pár lépett polgári házasságra, de nem tartotta szükségesnek, frigyét az egyháznál is beáldatni; másfelől meg az egyházi áldást nem kívánók egy része nazarénus. De ha ezt részben helyesnek fogadjuk is el, — ez szintén a hiteletnek a reformátusoknál való meglazulását bizonyítja, mert csak ebből következhet az is, hogy a nazarénusok szektája leginkább közülök szedi a prozelitákat.

A legnagyobb veszedelem azonban, mely Szentest — a maga egészében

szében — fenyegeti és amelyről a statisztika adatai megrázó tanúságot tesznek, az, hogy egy év 815 halál esetében 334 a hét éven alóli korban elhalt gyermekek száma, tehát a legzsengőbb, legtehetőlenebb gyermekkor csaknem 50 százalékát adja a halálozásoknak.

Felsír bennünk a lélek, elménk alig akarja hinni azt a borzasztóságot, amivel e rideg számok beszélnek. Papok, tanítók, hatóságok, orvosok vállvetett erővel lássatok hozzá: kiirtani e város törzsszökös magyar népe lelkéből a gyermekirtás sötét bűnének gondolatát is. És ahol egy esete felderül ennek a piszkos erkölcsi mételeynek, sujtson le rá kérlelhetlen szigorral a büntető igazságszolgáltatás, hogy elrettentő legyen a büntetés mindazokra, kik elméjükben hasonló bűncselekmény elkövetését hánytorgatnák.

A családi élet tisztaságának legelső sorban a családok, a férfiak legyenek szigorú öreik; forduljanak el megvetéssel az olyan nőtől, aki szentnek nem tudja, tiszteli az anyaságot; mert csak így, ha mindenki hiven teljesíti, magyar volta szent tudatában emberi és társadalmi kötelességeit — csak így fog kipusztulni tőlünk az emberirtó bűnöknek még gondolata is; — ha orvosok és hatóságok kérlelhetetlen szigorral lépnek fel, papok és tanítók hiven teljesítik szent kötelességeiket a valláserkölcös megerősítésére: akkor nem lesz többé szomorú alkalmunk a ma megdöbbentően beszélő számokkal ily irányban foglalkozni.

Hári Ferkó. A hivatalos lap legközelebbi száma valószínűleg közölni fogja a hírt, hogy Sima Ferenc, külügyminiszteri engedéllyel — Hári-ra változtatta a nevét.

Minket legalább egy ilyen hír éppen nem lepne meg, mert a Garai Obsitosának, a vitélő Hári Jánosnak örökeibe bizony senki, Szentesen és Csongrád-

hírdeté a közel veszedelmet. Elszabadult ördögöként rohantak elő a lompos kutyák és ranybőr subában, melyből csak a rövid lovagló ostort suhogtató egyik karjuk nyúlt ki szabadon.

A szükségben segítők hamarosan beértek bennünk. Az ostromlók falkája szétfutott; a bestiak egy része örvendő csaholással ugrálta körül, farkcsóválva, — mint régi ismerőseket — a lovasokat, ügyet se vetve többé reánk.

— Mit csináltak itt, ostoba fickók? — mordult ránk a pelyhedző bajuszú.

Anti barátom életkedve ismét feltámadt halalos félelméből és a barátságtalan kérdésre vakmerően felc: '.

— Nem vagyunk ostoba fickók, ha diákok.

— Az ördögbe is! Diákok! És ugyan mi a marónt kerestek itt a pusztán?

— Szentesre igyekszünk haza, karácsonyi vakációra a szüleinkhez... tegnap hajnal óta útban vagyunk... de, ezek a bestiak la, nem akartak tovább engedni.

— Ugy! Karácsonyozni siettek. De hiszen szegény fiúk, későre érkeztek, a szomszéd faluban épp vecsernyére harangoztak és Szentesig még jó 3 óra az út. Aztán to-

megyében a Sima Ferkónál méltóbban nem léphet.

Novák József, a péteri hatok emlékeztetés bérpénzhistoriájából folyó tamózus sajtópere tárgyalásakor, a maga védőbeszédében, a szegedi esküdték és bírák előtt röviden, de valószínűleg így jellemezte Simát:

„Ez az úrhoza életében, még tréfából se mondott igazat!”

Mi és velünk együtt Csongrádvármegyében minden józan, tisztés polgára kiállíthatjuk Nováknek a bizonyítványt, hogy a fentebbiekben kevés szóval sokat és találót mondott, mert ha van, aki vezetéknevén a hírhedt obsitosra való átválttatását itt megérdemli, úgy az bizonyára Sima (Hári) Ferkó.

A Hári-áda közt, amint az a zamatos ízű költeményből bőven ismeretes, — egyike a kabinet-stilkének a vén obsitos avval való földicselkedése, hogy öneki köszönheti a franciák nagy császára: I. Napóleon az életét és szabadságát.

Hát Sima-Hári Ferkó is most avval mulatja magát, hogy a »Szentesi Lap« című szennylapjában folytatásos fértéccikket közöltet annak bizonyítására: közeletünk szereplői közül kik és mi mindent köszönhetnek öneki és milyen halátlanok mégis az illetők ő iránta.

Az első közlemény azt hazudta, hogy Vadnay Andor dr. Sima-Hári Ferkónak köszönheti a főispánságát; a második hazudja, hogy Fekete Martont ő segítette bele az árment. társulati főigazgatóságba a most már el lehetünk ezek után készülő rá, hogy Cicatricis Lajos dr.-ra, Balogh Jánosra, László Vilmos dr.-ra mikor pedig Szentesel végeztek, Bismarckra Vilmos német császárra, az abessziniai negusra Menelikre, sőt a madagaskári királynéra is rákerül a sor, mert hát köztudomású, hogy mindezek Sima-Hári Ferkónak köszönhetik nem csupán azt: amivé lettek, sőt még azt is, hogy egyáltalán léteznek.

Nehogy azonban Sima-Hári Ferkó is úgy járjon, mint a költeménybeli obsitos his elődje, hogy addig emlegesse és anny-

vábbad is csak útatokat álljak eféle négy lábú pandúrok.

Ez persze a legkeserűbb, legkétségbejöttőbb igazság volt, ismét lelohasztotta bátorságunkat. De Antal kamarás nem hamar jött ki a sodrából és ravaszul felhunyorogva a vad alakokhoz, kis várta meg szóvalat:

— Hátha felkapaszkodnánk kelmetek mögé a lovakra, bátya?

A serkedező bajuszú meg az óriás hangosan felkacagtak cimborám ötletén.

— Ez a fickó az ördöggel cimborál; vélte az eddig hallgatag óriás.

— Isten neki; kacagott a serkedő bajuszú, másszatok hát fel. De ne hátrul, mert onnan könnyen levelezgeténék, meg is fagyhatnátok hamarosan, hiszen félig így is meggémberedtek már. Ide hát, előlre, a suba alá. Kapaszkodjatok jól belénk és ne kotorászatok sokat, mert baj eshetnék.

Nem igen kértük magunkat. Az óriás engem, a másik meg Antit emelte maga elé a nyeregbe s aztán a jó meleg suba által minden szellőskétől védve, tovavágtattunk.

A befészkelődés közben kissé meglébbent az óriás subája és hirteleniben észrevettem, hogy egész kis fegyvertárt takar a gyapjas bőr. Megértettem az intelmet: nem jó itt

távoli kődobás vagy ostorcsapás éri őket, — visszahökölnek. Az ostornak csak a nyelét látják és valóssággal megriadnak a csapástól, mely önyire a látott fegyvertől is elérte őket. Épp így félnek a kődobástól, mely fájdalomosan sújtja őket, a nélkül, hogy látnák. Ha hát a megtámadott lehajlik, a fenevadak ösztönszerűen félnek a kődobást és — megszüntetik a rohamot épp úgy, ahogy az ostor patogása tiszteletteljes távolba tartja őket.

Kamarásom és én szintén megállítottuk ezzel a taktikával a bestiak rohamát, de nem odátuk azt el teljesen. A fölötté kínos legyorodás alatt állandó ostromnak voltunk kitéve.

Meddig tartott ez a gyötrelmes állapot: magam se tudom; előttem egész öröklétnék tetszett. De az ég megkönyörült rajtunk, szegény karácsonyi maróndokokon és a legnagyobb szükségben elküldé segítségét.

A távolból ostorpatogás és lödöbogás zaja közeledett felénk. Négy lábú ellenfeleink többje feladta az ostromot, rávetve magukat az új betolakodó jövevényekre. Két lovas vágatott elő a közeli fűszéből. Az egyik serkedő bajuszú fickó, mellette egy torzonborz bajuszú hatalmas óriás, mindketten meleg bá-

szor a halát, hogy végre még maga is elhiggye, mintha ő ilyesmire a fentisztelet uraktól jogosan igényt formálhatna, hát észbe juttatjuk neki néhai való Török Kalmant, akit, hogy súlyos betegsége időnek előtte, minden igaz magyar mely sajnálatára és bánatára a sirba döntött: bizony nem kis része volt ebben annak a lelken rágódó másik szenvedésnek, mit neki a Sima-Hári Ferkó csakugyan hitvány és minden tisztesség érzést felháborító rút halátlansága okozott.

A halátlanságról hát, akár ha a zugságokban, akár egyébként karlesz folytatás a tárcáirait ott, hol azt az elvet hirdetik, hogy: szemet-szemért, fogat-fogért.

Mert amilyen igaz az, hogy Vadnaya és Fekete semmit soha Sima-Hárinak nem köszönhetek, olyan bizonyos az is, hogy Török Kálmán halatát a Sima-Hári Ferkó feketelelkű halátlansága sietette és a hencső diésekvé helyett jobb, ha ezt a rettenetes bűnét szamolja el Hári Ferkó a lelkiismeretével.

Állatbiztosítás.

A szocialis kérdés olyan, mint a monda szerinti ama bizonyos kő, melyet hajdan helyéről egy földmives elemelt és a melynek nyomán feltöltő víztömegből keletkezett a Balaton tava.

Jó-rozs irányban, minden szocialista ilyen követel herengert.

Lehet, hogy többet találunk tervezni, mint a mennyt anyagi erőnk megbir, de jusson észbe mindenkinek a természet örök és változhatatlan törvénye, mely millió és milliószorta több magot, több csirat termel, mint a mennyi valósággal életre kelhet.

Ez az örök törvény az eszmék világában is érvényesül, mert igen igen sok eszmét kell termelnünk, hogy azokból egyet-kettőt megvalósíthassunk.

Üres óráimban én is erre az eszmegyártásra vállalkozom, a jövő fogja majd megmutatni, hogy az elemelt kő nyomában fel-fakadt nagy tömege a víznek nyugodt, csendes Balatont fog-e képezni, vagy romboló vízáradást?

Azt hiszem, hogy Balatont, melyben a jólétnék örvendő halak — a földmivesek és

földbirtokosok — meglegedetten fognak nem tengeni, mint ma, de megerősödvé, megmosodva a maguk, családjuk, hazánk és az egész emberiség javára élni és dolgozni.

Azt mondják, hogy az országgyűlést most megnyitott királyi trónbeszéd üres volt. Én az ellenkezőt állítom és azt mondom, hogy oly sokat ígérő és mondó trónbeszédet talán sohasem hallottunk a magyar király ajkairól.

Minden szó egy egy megvalósítandó nagy eszmét rejt magában, csak tudni kell azt olvasni.

Példaképen, vaktában következem a sok közül az abban előforduló következő szót:

»Állatbiztosítás«, — és megkísérlem azt megmagyarázni, hogy azok is megértsek, a kik a trónbeszédben mísem láttak eddig.

Akár államilag, akár megycileg, akár községleg, akár szövetségi úton, akár bármely más alkalmas módon fogják azt eszközölni, a mai gazdasági rendet teljesen meg fogja változtatni.

Hísen nem fog a kétökrös szegény gazda — ha egyik ökre el is pusztul — soha ökör nélkül maradni. Az a pár krajcárja, a mibe az állatbiztosítása fog kerülni, busásan meg-hozza kamatját abban, hogy a többi gazdak aránylag az ő karát pótolni fogják.

Nem fognak parlagon heverni azok a határszéli havasi legelői, a hová eddig csak elvélve mertek állatokat legelni hajtani, mert az elkürosodás veszélyének voltak kitéve. Hísen ha egy-egy ökröt a farkas el is fogna, azt — mert a kár közös — könnyen viselnék el.

Az állatbiztosítást okvetlenül követni fogja a gazdak összes állatainak törzskönyvezése; és ha ez meg van, feltétlenül meg fogja teremtteni az ingó jelzalog-forgalmat.

Ez pedig megmérhetetlenül nagy lépés lenne a gazdak helyzetének javítása útján.

A határszéleken a marha-csempészet megakadályozásáért az állatok törzskönyvezése már keresztül van vité.

Ott minden gazda kap egy takarékpénz tári betéti könyvhez hasonló kis könyvecskét; abban állatai körül vannak írva és ennek megfelelőleg vezetni a törzskönyvezető egy-két krajcárnyi díjért az állat-törzskönyvet és mindkét könyvbe a marhakra vonatkozó minden változat, gyarapodást és apadást közhitlenséggel bevezet.

Magam tapasztaltam a havasalján, hogy bírói végrehajtást úgy eszközöltek, hogy a több mint egy napi járó havasi legelőre kihajtott ökrökre vonatkozólag úgy foganasította a bírói zárt, hogy ennek megtörténtét a törz-

skönyvbe és könyvecskébe leendő bejegyzés céljából a kinevezett könyvvezetőnél jegyző-könyvbe adta. És ezzel a bírói végrehajtás be lett fejezve.

Ha ez gyakorlatilag jól beválik az ilyen ügyekben, miért ne lehetne az állati törzskönyvek segítségével az ingó kézi jelzalogbadaft foganatosítani? A törzskönyvezető rendes közhiteltel bevezetéssel foganatosítaná azt, körülbelül úgy, mint az ingatlanoknál, csak kevesebb formassággal.

Például: nem kellene kérvény; elég lenne ha a közokiratot a hitelező felmutatja, azt a törzskönyvvezető záradékolná, e záradékot a törzskönyvbe is bevezetné; és a mikor a marha-leveleket kiállítja, e záradékot arra is rávezetné.

A vevő a vásárkor tájékozva lenne azonnal, hogy az az állat, melyet megvesz, esetleg többekkel együtt, bizonyos összeg erejéig kézi jelzalog tárgya és a vételár kifizetése előtt előbb a hitelezővel jönne tisztába.

Ma a gazdák személyes hitele szinte két olyan drága, mint a kereskedőké. Azzal védekeznek a hitelezők: ha nincs jelzalogilag biztosítva, minden személyes hitel mit a gazda igénybe vesz, több rizikóval jár, mint a kereskedőknél. Mert előbb jön a per, azután jön a végrehajtás és addig, míg a dolog annyira érik, túladhát a gazda ingó vagyonán, és az ingatlan rendszerint már dologi teherral van terhelve: gyakran nem szükséges ingatlanokat kell a hitelezőknek megszerzenie, ha nem is pénzéhez, de annak egyenértékéhez akar jutni.

A fent röviden kifejtett módhoz a hitelező előnyösebb helyzetbe fog jutni, el fogja engedni a rizikóért követelt kamat-többletet és ezzel nemcsak a földmiveseket, de a csak ingó vagyonnal, gazdasági beruházásokkal és felszerelésekkel bíró bérlo-osztályon is segítve lesz.

A kivétel módjainak megállapítása, az erre vonatkozó törvényjavaslat megszerkesztése és megokolása, egy szóval az előkészítés és gyakorlati keresztülvitel munkája a magyar gazdák dolga.

Szaját jól felfogott érdekében szerkeszszék meg az erre vonatkozó törvényjavaslatokat és terjesszék azokat az országgyűlés elébe, mert ott kérelmük, követelésük nem lesz elhangzó szó. Hísen a kiraly, midőn trónbeszédben erre egyenesen felhívta a gazdákat, már kitűzte a dolgot a haladás zászlójára.

Dr. Gidófalvy István

— Nem igen látnak ott bennünket szívesen; vélté a serkedő bajuszu rekedt kacagással, melyben a többi is osztozott. A hátam borsózott bele ebbe a nevetésbe. Élénken elképzeltém, milyen társaságba kerülünk. A fagyos szél dacára az aggodalom forró veritéke ült ki homlokomra.

*

Kis vártatva bent ültünk a fullasztó hő-ségű, dohos csárdaszobában. Meglehetősen tágas helyiség volt, 10 lépésnyi terjedelemben. Közvetlen az ajtó mellett egy sarok lécezet-tel söntésnek volt különrekesztve, ebben volt a kimérod asztal meg a pincelejárás; a másik sarokban hatalmas búbos terjeszkedett, mely valamikor fehérre lehetett meszelve. Ezenkívül egy, a szoba hosszán elnyúló, gyalulatlan ingatag csárdaasztal, meg két hosszú pad volt a szoba bútorozta, meg egy hatalmas piros sárga virágú zöld sublód, melyre subák, ruhanemű, meg a gerendázatig tornyosuló mindenféle ágynemű volt telhalmozva. Ennyit vettem ki a cserépméces pisla fényénél. A füstös falakon, egy aszott kalásszal meg elhervadt napraforgó-virággal övezett Mária képen kívül semmi dísz; e helyett az út és udvartér felé eső falakon apró abla-

kotorászni, csakugyan baj lehet belőle. — Óvakodtam is bölcsen, az egész útközben keze-met elmozdítani lovagom derekától, melyet göröcsöken átkaroltam.

*

Tér és idő, meleg rejtkehelyem esti sötétjében, minden jelentőségüket elveszték előttem. Éreztem, hogy tovahaladok vagy inkább, hogy visznek: de sejtelmem se volt róla, meddig tartott ez így és hová visznek.

Hirtelen megálltunk. Örvedetes kutyanyugatás és emberi hangok zürzavara hatott a hozzám subaváramba. Az óriás megragadott a galléromnál fogva és óvatosan földre tett. Meglehetősen besötétedett már, sűrű förmegteg borította a tájat szürkés-fehér fátyolba. Anti kamarás csakhamar mellém került és sugva mondá:

— A kórógyi csárdánál vagyunk.

A hir ném volt éppen vigasztaló. A csárda jó órányira esett, szabad mezőn, útunk céljától, nappal megálló és itató állomása a fuvarosoknak, éjjel meg szegény legények és egyéb törvényfélő népség tanyája.

— Vendégeket hoztunk, komám! kial-tott a serkedő bajuszu az elősiető csárdásra.

— Okosan, Gyuri pajtás, hozott isten mindannyiótokat. — Hozott isten, dünyögte

a csárdásné is, aki égő kénygyertyával kezében lépett ki a konyhából. Tessék belől kerülni.

Biz a környezetem nem volt valami bátor-ságos. A csárdáson meg a feleségén nyilván kitéstett az éjjeli mesterségük mivolta. Óriási tanyái komodorok, édes testvérci a pusztán bennünket megostromolt bestiáknak — azzal mulattak, hogy felváltva kerülgeték farkcsóválva a két lovasunkat, majd meg a kamarásom inait meg az anyémetek szimatolták, szaglátkák körül. Egy toprongyos, mintegy 15 éves fiú az istállóba vezette a két paripát, miután előbb egy leölt bárányt, két libát és pár pulykát emelt le a nyergek mögüll és dobott be a konyhába.

— Ej, ha! vigyorgott a csárdásné; hisz kelmetek vacsorát is hoztak magukkal.

Mi diáknépség ugyancsak elcsüggedtünk, ahogy megtudtuk, hogy az nap sehogy se mehetünk tovább és a karéusony estét kint, a gyanús pusztai csárdában, nem pedig az édes anya ölelő karjai közt kell eltöltenünk. A kutyaveszedelemből kiszabadító mentőnk hangosan kacagtak, mikor Anti pajtás szív-reható szavakkal igyekezett őket rávenni, hogy fejezzék be a műüket és szállítsanak haza közeli szülővárosunkba.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1897. január 3.

Az anyakönyvvezetőségek köréből. Mint minden új intézményt, az állami anyakönyvvezetést is csak a gyakorlati kivétel apróbbalja nem csupán a helyes voltára és jóságra, de a részben is: milyen és mennyi munkaerőt követel annak pontos ellátása. Vármegyénkben is tapasztaljuk, hogy ez így van. Előbb Szentesre neveztek ki állandó, különfizetéses anyakönyvvezető-helyetteset, majd meg a megye egyéb községeiben rendszeresítették új tiszteletdíjas h. anyakönyvvezetőket, aztán a belügyminiszter a tárczája terhére 1—1 háromezret forint fizetési iratok választását engedélyezte, kik hivatala vannak a jegyzőknek az anyakönyvvezetésnél segíteni. Most pedig a belügyminiszter Csongrádra rendszeresít tárczája terhére egy állandó napidíjast, akit majdan az állandó helyettes anyakönyvvezetői teendőikkel foglalkoztatni, míg a miniszteri tárcza terhére Horgoson megválasztott irnokot, Dorner Bélát, a közügybizottság előterjesztése, a miniszter h. anyakönyvvezetőnek nevezte ki.

Egy pénzintézet-cég változása. Szilveszter-nap délutánján, a református egyház bérházának piactéri homlokzatáról egész csendben emelkedett le egy cégábrát és tettek fel annak a helyébe egy másikat. A leemelt cégtábla a szentesi hitelszövetkezeté volt, a felhelyezett pedig az annak örökebe lépő szentesi központi takarékpénztári részvénytársulaté. Az 1896. év utolsó napjával, az esztendővel együtt mult ki a szentesi hitelszövetkezet, mely mögött segélyegylet címen 20 éves, hitelszövetkezeti jelleggel pedig 10 éves és így összesen 30 éves mult van, mely idő alatt ez a most felszámoló pénzintézet a közönség bizalmában megérdemelt gyökereket vert. De az újjével kisarjadzott a multba vesztett hitelszövetkezetből a központi takarékpénztár, mindenképen örökebe lépve annak az intézetnek, mely világra segítette. Meg vagyunk róla győződve, hogy — miként a hitelszövetkezetből takarékpénztári részvényesekre átalakult érdekelték, a régi, kipróbált

kok, miknek fiókjait felerészben már papírral raggatták be, a kitört iverget pótolandó.

Engem meg a kamaráomat a csárdás és a csárdásné betessékelték az ivóba, míg a megmentőink kissé még kint veszteltek. Némán néztük, mint hordja fel a csárdásné az asztalra a gulyáshussal párolgót tulakat, míg a csárdás öblös hasú kancsókból hozta a bort. Reggeltől egy falatot se ettünk ugyan és gyomrunk hallhatóan korgott, mindamellett — elég különös — csepp étvágyunk se volt. Megnyugtatónsunkra szolgált, mikor megmentőink a gyalázatos időt szídvá, bejötték és mindjárt kényelmesen az asztal mellé telepedtek, miközben mindenféle ajándéktárgyakat szedtek elő a szeredásból a csapláros és neje részére.

— Ez a kendő, István bácsi; szólt az idősebb, egy új bárányszőrűvet dobva az asztalra. Mózses zsidó küldi Csanyról. Ez a kötő meg a kelmedé, Panna néni, drága pénzen vettem a golyosos tóttól a hetipiacon.

Igy került elő egy ajándéktárgy a másik után, egy-egy elégtűl vigyorgást csalva a megajándékozottak ajkára. Köszönetet nem vártak, de nem is kaptak az adakozók. Ők tudták, miért?

(Folyt. köv.)

kezekben hagyták meg a központi takarékpénztár vezetését, igazgatóságát, azonképen a legteljesebb mértékben öröklék át a közönség bizalma is az új pénzintézetbe.

— **Eljegyzés.** Weisz Zsigmond kir. mérnök, a szegedi kir. államépítészeti hivatal tehetséges tagja, a mult hó 24-én jegyezte el magának Szegeden Szobotka Peppa kisasszonyt.

— **Csendélet a jó testvérnél.** A jó testvére, neve után itélve nyilvánvalóan nem lehet más, mint egy olyan jámbor s jölelkű lény, aki örökös részvétellel van a szomjúságban szenvedő emberiség iránt és igyicszik is a szomjúhozók kínját enyhíteni, kimérvén nekik rendelkezésük szerint a széles italokát végtelenbe folyó mennyiségben is, ha — pénzüik vagy hitelük van a szomjúhozóknak. A jó testvére hat korcsmáros, aki szívesen látta magánál vendégül december 30-án Szántó János városi birtok-nyilvánartót, meg a másik testvért — Szépe Antal káplárt is. Nem a jó testvér hibája, mint inkább a kimért italok sokaságáé, hogy ott aztán Szántó Jánosban felgaskodott a virtus, kötekedni kezdett a testvérekkel és annyira vitte, hogy Szépe testvér egy egészséges letenyérelést cselekedett meg a képes felére. Ahhoz ugyan semmi közünk, kinek tesszik betörülközni a jó testvérnél, ahhoz se, ha ott illetéknépen enyelegnek egymással a jó testvérek. De azt már a nyilvánosság előtt is határozottan el kell itélnünk, hogy köztisztviselők idézzenek fel ilyen korcsmai botrányokat, melyek csak arra jök, hogy még inkább tönkretegyék a köztisztviselőknek nálunk úgy is erősen megingott tekintélyét.

— **Helyreigazítás.** Lapunk legutóbbi számanak »Dervistancz iskolaszékben« című közleményében egyebek közt azt róttuk meg különösen Gerőcz Lajos református lelkészben, hogy ő is magáévá tette a Pintér Gyula otromba indítványát, melynek alapján az iskolaszék a főispán ellen panaszt tesz a belügyminiszternél. Minthogy senkit, terhére nem róható cselekedetért bírálni nem szeretünk és nem is szoktunk, — tegnap, egészen megbízható kézből vett alapos információ után kötelesegiünknek tartjuk — bár erre felszólítva se lettünk — kijelenteni, hogy a fentebb Gerőcz Lajosra mondott dolog nem történt meg. A nevezett annál kevésbé járulhat hozzá a Pintér Gyula indítványához, mert hogy jelen se volt az iskolaszék azon vesztett hangulatú gyűlésén. Sőt úgy értesülünk, hogy Gerőcz az iskolaszék ezt a határozatát rosszalja is.

— **Sajtóper a »Szentesi Lap« ellen.** Vádnay Andor dr. főispán, a budapesti lapokban közzétett nyilatkozata szerint, sajtóper indít a »Szentesi Lap« ellen, az ellene és magánélete ellene a lapban megjelent alávaló piszkolódásokért. Csak természetesen, hogy ezt teszi, mert hiszen becsületlábokkal csak nem állhat le tisztességes ember lovagiaskodni.

— **Felújuló egylet.** A csongrádmegegyi orvosgyógyász-egylet, mely a multban olyan szép tevékenységet fejtett ki és sok érdemet szerzett magának a közegészségi érdekek előbbvitelére körül, de amely évek óta semmi életjelt sem adott már magáról, feltámadóban van. A szentesi orvosok és gyógyszerészek ugyanis, a f. hó 2-án értekezletet tar-

tottak a kaszinó éttermében, hogy megbeszélik, mily alapon és az alapszabályoknak milyen módosításával lehetne az összes pályatársakat egy egyletbe tömöríteni és ezzel — a közös érdekek istapolásán és megvédésén kívül — a közegészségügyet is a legkíméletesebben istapolni. Az értekezlet megállapodásait a meglevő egylet gyűlése elé viszik és az fog határozni abban: vajjon megfelelően módosítja-e az alapszabályait, vagy feloszlik és helyét ad az új egylet alakulásának.

— **Az elítélt felbujtót.** Gránicz István meg V. a Lajos cselédemberek egy udvaron, de két gazdaság szolgáitak, hát jó cimborák is voltak. V. a Lajos aztan ezt a cimboraságot arra használta fel, hogy rávette Grániczot, lopná meg a gazdáját, Farkas Antalt, mire a cimborák meg is cselekedte azt, néhány véka árpát és kukoricát csnegetve, melyet V. a Lajos felesége részben az aprójszágával étetett fel, részben pedig eladta. Ezt a tettesek be is ismerték és ezért kerültek a szegedi törvényszék elé, hol december utolsó napjaiban itéltek fölöttük. A végtárgyaláson a meglopott gazda Gránicz ellen visszavonta a panasziát és így ő ellene beszüntették az eljárást. Ellenben V. a Lajost, lopásra való felbujtásért 14 napi, a feleségét pedig orgazdasággért 8 napi fogházra itélte a törvényszék.

— **A gazdaközönség figyelmébe.** A lőtenyészőt gazda tudja legjobban, milyen fontos tényező a csikónevelésben az, hogy a csikó 1—2 éves kora közt, jó felügyelet és gondozás mellett jó nyári legelőre kerüljön, hol szabadon ficánkolhat. Erre nyílik most alkalma a gazdáinknak. A csongrádmegegyi gazdasági egyletnél ugyanis egy ajánlat adott be arra, hogy 1—2 éves csikókat nyári legeltetésre elvállalnak és ha megfelelő számú csikót bejelentenek az illető külön csikóst is tart a jószághoz. Felhívjuk e kinálkozó alkalomra gazdáink figyelmét azzal, hogy csikóikat e nyári legelőre az egylet helyiségében kitétt ilyen jegyzhetik elő.

— **Elfajtott tűzveszedelem.** A f. hó 2-án kevésbé mult, hogy tűzveszedelem nem riasztotta meg városunk lakosságát. Úgy esett a dolog, hogy P. e. János III. tized 358. sz. házában a tetője gyuladt ki, közvetlenül a kémény mellett, — azonban még mielőtt az őrtoronyban is észlelték volna a tüzet és megkondították volna a vészharangot, 2—3 szomszéd már meglátta azt, akik gyorsan segítségre sietve a veszedelemben levő szomszédjuknak, a tüzet szerencsésen elfojtották. Ahogy bennünk értesitettek, a tűz a kéménytől keletkezett, mely a legrosszabb állapotban van és amelynek tűzveszélyes voltára P. e. János már hatóságilag is figyelmeztette lett arról, hogy a kéményt bontassa le és húzasson fel újat. Ő azonban fel se vette a hatósági útastást és mert köztöködése miatt a szomszédos háztulajdonosok nem lehetnek a tűzveszedelemnek kitéve, — helyén cselekszi a rendőrség, ha most, épp az elfojtott tűzveszedelem alkalmából, kitanítja őt a hatósági rendelkezések kellő respektálására.

— **Köszönet nyilvánítás.** Az ev. ref. tanítóknak az énekhangok, kik az énekkar sikerét közreműködésükkel emelni, valamint tiszt. Papp Lajosné Gonda Julia úrnőnek azon szíveségét, hogy a női kart az előadott darabokra betanítja s az énekkar közreműködni kegyes volt: köszönetét nyilvánítja.

* **Köhögés, rekedtség és elnyálgosodásnál,** a torok és a lélegzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitünő hatású mellpasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési raktár: Egger A. fiai Nádor-gyógyszertára Budapesten Váci körút 17.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, akik boldogult édes-anyánk, Cirbus Józsefné Kálmán Judit végtszesség-tételén megjelent és ezzel mély fájdalomkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez úton részvétükért, halás köszönetünk nyilvánítását.
Szentesen, 1897. jan. hó.

A gyászoló család.

Irodalom.

A **Vasárnapi Ujság**: december 27-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »A régi s a mai karácsony este.« Szász Károlytól. — »Karácsony estéjén« (képpel Jantyk Mátyástól). — Költmények: »Karácsonyest« Jakab Ödöntől. — »Karácsonyokor.« Lamphéth Gézától (Cserna Károly rajzával). — »Rorate.« Lévy Mihálytól. — »Karácsony idegenben.« Beck Károlytól, fordította Feleki Sándor. — Regénytár: »Az eltűnt.« Regény. Irta Szívós Béla (Linck Lajos rajzával). — »Három egy ellen.« Elbeszélés a régi velencei életből. (Képpel.) — »Apró bajok.« Elpanaszolja egy ártatlan ember. Murai Károly elbeszélése. — »A lánchíd alapkövének letétele.« (Képpel, Barabás Miklós festménye után). — »Karácsonyi szokások.« (Képpel.) — »Az Esztergom-belvárosi plébánia-templom új oltárképe« (képpel, Vaszary János festménye után). — »Gardo szigete és a Kurucz Nóták.« Szűry Dénesről (Endrődi Sándor arcképevel). — »Kurucz Nóták.« Endrődi Sándortól (Roskovic Ignác rajzával). — »Az Endrődi Sándornak adott emléktárgyak.« (képpel) Vikár Bélától. — »Maaceo, a kubaí hős« (két képpel). — »Vilma, Hollandia királynője« (képpel). — »Kisfaludy Sándor egy irata.« — »István nádornak egy magyar fogalmazója.« — »A berlini óriás nagysága lateső« (képpel). — »A kerékparozsaról.« (3 képpel). — »Divatlevél.« (divatképpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyesletek Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Gabonaátvásárlás. (Bpest, jan. 2.) A mai gabonaüzletben bűzát jól kínáltak és bár a kereslet már nem volt oly élenk, mint az előző napokon, mindazonáltal szilárd maradt az irányzat és elkelt mintegy 40.000 méter-mázsza részben teljes, részben néhány krral magasabb árakon. A számos hazai és raktár-árún kívül ma igen sok szerb buza is került eladásra, bár a hajóforgalom megszűnt, de a mostani árak mellett vasúti szállítás mellett is felkeresik piacunkat az idegen árúval. Eből mintegy 10.000 méter-mázsza kelt el 75—76 kilós minőségben 7.80—7.85 frton januárja vám nélkül. A legmagasabb eladási ár 8.87 és fél frt volt 80 kilós tisztavideki búzáért, míg a legalacsonyabban, 8.12 és fél frton, 74,6 kilós raktárárú kelt el. Rozs ismét kezd érdeklődés tárgyává lenni és ma szilárd irányzat mellett további 5 krral emelkedtek az árak. Elkelt mintegy 1000 méter-mázsza 6.75—6.80 frton. Állomásokon szintén élénkebb lett a kereslet. A r p a kevés figyelemben részesült, takarmányárú 4.—4.35 frton jegyeztetik, míg égetni való 5.90 frton kelt el. Z a b gyenge forgalom mellett változatlan, elkelt mintegy 500 mm. 5.80—6.15 frton. T e n g e r i helyben 3.35—3.40 frton kelt el.

Vasúti menetrend.

(Érvényes 1896. október 1-től.)

Szolnok—H.-M.-Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 49 p. délelőtt és 4 óra 48 p. délután.
Puszt-Tenyőről indul 4 óra 47 p. éjjel, 12 óra 35 p. délután és 5 óra 36 p. délután.
Tisza-Földvállról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 54 p. délután és 6 óra 42 p. este.
Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 50 délután és 7 óra 33 p. este.
Tökérről indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 22 p. délután és 8 óra este.
Szentesre érkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 53 p. délután és 8 óra 30 p. este.

Szentesről indul 4 óra 50 p. éjjel, 8 óra 45 p. reggel és 5 óra délután.
Szevárról indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 32 p. délután.
Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelőtt és 6 óra 08 p. este.
Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 óra 37 p. délelőtt és 7 óra este.

H.-M.-Vásárhely—Solnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 07 p. délután és 8 óra 10 p. este.
Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 17 p. éjjel.
Szevárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 40 p. éjjel.
Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 5 ó. 49 p. délután és 10 óra éjjel.
Szentesről indul 6 óra 05 p. reggel, 11 óra 30 p. délelőtt és 6 óra 09 p. este.
Tökérről indul 6 óra 39 p. reggel, 12 óra 06 p. délután és 6 óra 41 p. este.
Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 21 p. reggel, 12 óra 49 p. délután és 7 óra 27 p. este.
Tisza-Földvállról indul 8 óra 11 p. reggel, 1 óra 43 p. délután és 8 óra 14 p. este.
Puszt-Tenyőről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 2 óra 55 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel.
Solnokra érkezik 10 óra délelőtt, 3 óra 44 p. délután és 10 óra 06 p. éjjel.

Szeged—B.-Csaba.

Szegedről indul 3 ó. 45 p. éjjel, 5 óra 55 p. reggel, 10 óra 25 p. délelőtt, 3 óra 40 p. délután, 6 óra 40 p. este.
Algyőrről indul 4 óra 03 p. éjjel, 6 óra 23 p. reggel, 10 óra 39 p. délelőtt, 3 óra 14 p. délután, 7 óra 06 p. este.
Vásárhelyre érkezik 4 óra 39 p. éjjel, 6 ó. 59 p. reggel, 11 óra 40 p. délelőtt, 3 ó. 46 p. délután, 7 óra 50 p. este.
Vásárhelyről indul 4 óra 44 p. éjjel, 11 óra 04 p. délelőtt, 7 óra 57 p. este.
Orosházáról indul 5 óra 39 p. reggel, 11 óra 54 p. délelőtt, 9 óra 38 p. éjjel.
B.-Csabára érkezik 6 óra 36 reggel, 12 óra 49 p. délután, 11 óra 10 p. éjjel.

B.-Csaba—Szeged.

B.-Csabáról indul 4 óra 42 p. éjjel, 2 óra 10 p. délután, 7 óra 22 p. este.
Orosházáról indul 5 óra 48 p. reggel, 3 óra 10 p. délután, 8 óra 32 p. este.
Vásárhelyre érkezik 6 óra 53 p. reggel, 3 óra 55 p. délután, 9 óra 21 p. éjjel.
Vásárhelyről indul 7 óra 01 p. reggel, 11 óra 01 p. délelőtt, 4 óra 01 p. délután, 7 óra 51 p., 9 óra 26 p. este.
Algyőrről indul 7 óra 38 p. reggel, 11 ó. 33 p. délelőtt, 4 óra 22 p. délután, 8 óra 33 p., 10 ó. 02 p. éjjel.
Szegedre érkezik 7 óra 55 p. reggel, 11 ó. 46 p. délelőtt, 4 óra 35 p. délután, 8 óra 56 p., 10 ó. 20 p. éjjel.

Budapest—Solnok.

Budapestről indul 8 óra 30 p., 9 óra 40 p. reggel, 3 óra 15 p., 5 óra 45 p. délután, 7 ó. 5 p. este, 11 óra éjjel.
Solnokra érkezik 11 óra 21 p. délelőtt, 12 óra 21 p. délután, 6 óra 52 p., 9 óra 02 p., 10 óra 13 p. este, 3 óra éjjel.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 2 ó. 24 p., 3 ó. 37 p. éjjel, 5 óra kor, 8 óra 39 p. reggel, 3 óra 35 p., 4 óra 43 p. délután.
Budapestre érkezik 5 óra 45 p., 7 óra kor, 9 óra 15 p. reggel, 12 ó. déle. 6 óra 20 p., 3 óra 10 perc este.

Csongrád—Félegyház—Szeged.

Csongrádról indul 9 ó. 20 p. d. e., 1 ó. 55 p. d. u. Félegyházra ér. 10 ó. 20 p. d. e., 2 ó. 50 p. d. u. Félegyházról ind. 12 ó. 19 p. d. u., 4 ó. 52 p. d. u. Szegedre érkezik 1 ó. 47 p. d. u., 5 ó. 53 p. d. u.

Szeged—Félegyház—Csongrád.

Szegedről indul 10 óra kor d. e., 1 ó. 14 p. d. u. Félegyházra ér. 11 ó. 04 p. d. e., 2 ó. 45 p. d. u. Félegyházról ind. 12 ó. 25 p. d. u., 5 ó. 30 p. d. u. Csongrádra érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 6 ó. 30 p. este.

Félegyház—Budapest.

Félegyházról indul 11 ó. 6 p. d. e., 2 ó. 55 p. d. u. Budapestre érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 6 ó. 50 p. este.

Budapest—Félegyház.

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel, 2 óra 30 perc délután, 4 óra 35 perc délután. Félegyházra érkezik 12 óra 11 perc délután, 4 óra 51 perc délután, 8 óra 15 perc este.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC
Társ-szerkesztő: BANFALVI LAJOS.

Richer-Horgony-Pain-Expeller

Immort. Capstol comp.

ER F. Ad ésszen, és átír: uferi szűzők, RUOOSTAOT.

ER F. Ad ésszen, és átír: uferi szűzők, RUOOSTAOT.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat.

Ekegyártásra küiön szakosztály

12—6

GÖZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakba vágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C z i m :
Első magyar gazdasági gépgyár részv.-társulat
Budapesten.

Különlegességek borkészítési gépekben.

A czimre ügyelni tessék!

Özv. Kozák Györgynének

kajáni tanyaföldje 1897. szeptember 29-ik napjától haszonbérbe kiadó, értekezhetni I. t. 615. sz. alatt. 3-3

Dobozi Mihály

I. tized 138. sz. házánál, a bolt helyiséggel lakással együtt bolt- vagy kocsmas-3-1 helyiségnek is kiadó.

3658|t. k. 1896. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Purjesz János végrehajtónak *Gisla Julianna Tóth Józsefné* végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbírósg) területén levő, Szegvár község határában fekvő, a szegvári 3396. sz. tjkvben A 7 2894 rs. a. foglalt 234. nyszól kaposztásra 234 frtban.

A szegvári 2547 sz. tjkvben. A 7 1096 a 1 a rsza. foglalt 11901600 hold kőorógyparti tanyaföldje 1260 frt. végre a szegvári 2701 sz. tjkvben. A 7 1103 b. rsza. a. foglalt 54901600 hold tanyaföldre 1026 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi február hó 12-ik napján d. e. 9 órákor, Szegvár község székhelyében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladandó fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1896. évi okt. 6. án.

KATKICS, kir. albiró.

4915|tk. 1896. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Scheimberger és Popper* szentesi cég végrehajtónak *ifj. Kriszta Nagy János* végrehajtást szenvedő elleni 222 frt 11 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, (a szentesi kir. bíróság) területén levő, Szentes városában fekvő, a szentesi 4122. sz. tjkvben A 7 484. rsz. a. foglalt ház és udvarra az árverést 902 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi február hó 12-ik napján d. e. 9 órákor ezen telekkönyvi hatóság épületében megtartandó nyilvános

árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladandó fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át vagyis 90 frt 20 kr, készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1896. nov. 13.

KATKICS,
kir. albiró.

Csillag Anna személyesen az eladónó!!

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm. hosszú Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, s mely az egyedüli szer a hajkihullás ellen, elősegíti a hajnövekedést s erősíti a hajbőrt; uraknál elősegíti a szép és erős szakállnövekedést. Rövid használat után úgy a haj, mint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszítéstől a legmagasabb korig. Ara egy tégelynek 1 frt., 2 frt., 3 frt és 5 frt.

Naponta szétküldés az egész világra az összeg beküldése vagy utánvét mellett.

CSILLAG ANNA BÉCS, J. Seilergasse 9. szám.

Csillag Anna fésű, kezesség mellett, törhetetlen, ára 1 frt.
Csillag Anna hajkefe, a legfinomabb ára 1 frt 50 kr.

Csillag Anna ő nagyságának!

Kérem alantú címre Kiehmansögg grófné kormányzóné ő excellenciája részére, Wien, Herrengasse, három 2 frtos tégelyt hajkenőcsöt küldeni, amely már eddig is kitünően bevált. Tisztelettel PLETZL IRMA, ő excellenciájú komornája.

Slatina, Csehországban.

T. Csillag Anna kisasszony!
Legyen szíves nekem kitünő kenőcséből két tégelyt, a használati utasítással együtt, címre postautánvét mellett küldeni.

Herzog Auersperg Ferenc

T. Csillag Anna kisasszony!
Kérem az ön hires hajkenőcséből nekem egy tégelyt küldeni.

Gróf Conrey Félix.

T. Csillag Anna kisasszony!
Postai utánvét mellett kérek az ön hires pomádéját két tégelyvel.

Id. Esterházy Imre gróf.

Igentisztelt **Csillag Anna** k. a. a!
Sokat hallottam az ön kenőcsének kitünő hatásáról s azért kérek egy nagy tégelyvel posta fordultával küldeni. Kiváló tisztelettel:

Id. Gróf Esterházy László.

Csillag Anna kisasszony!
Felkérem önt, hogy kitünő kenőcséből egy tégelyt postafordultával részemre küldeni szíveskedjék.

Reichenberg, Lovag Liebig Lajos.

T. Csillag Anna!
Az ön hires hajkenőcséből kérem küldjön számomra egy tégelyvel, Abauj-Szemere.
Pallavicini A. ögróf.

T. Cz.

Postautánvét mellett kérek egy tégelyt az ön biztos hatású hajkenőcséből.

Wumbrandt Anna grófnő.

T. Csillag Anna k. a. a!

Kérem, szíveskedjék nekem postafordultával két tégelyt küldeni az ön kitünő hajkenőcséből.

Prága Reindorfi Schwenk L. cs. és ki. kapitány özvegye.

T. Csillag Anna kisasszony!
Legyen oly szíves, küldjön nekem az ön kipróbált hajkenőcséből három tégelyt.

Trient, Tirol, Ebensteini Girardi Jacob.

T. Csillag Anna úrnőnek!
Kérem nekem ismételt küldeni 4 tégelyt az ön kitünő hajkenőcséből.

Gothen, (Anhalt) Caroiath hercegnő.

T. Csillag Anna k. a. a!
Kérem postafordultával az ön hires hajkenőcséből még egy tégelyt küldeni.

Graz, Hofgasse. Dr. Báro Neupauer Sándor.

T. Csillag Anna k. a. a!
Tisztelettel kérem, legyen szíves nekem az ön kitünő hajkenőcséből egy tégelyt küldeni postai utánvét mellett.

Küpsöd Gróf Starhemberg Guido.

„Egyetlen Natalia” Pomádé egyedüli zépitő szer, amely az arcnak sz-p és idült kinézést létre hoz, simítja az arcon levő ráncokat és az arcon előforduló pattanások, Vimmerlik, peresedések egész tisztára elmulanak.

„Egyetlen Natalia” pomádé egyszerű és hatása biztos, és azért is ne hiányozzon egy női toalet-asztalon sem. Ara egy tégelynek 2 frt Natalia Puder 80 kr. Natalia-szappan 50 kr

Főraktár: Csillag Anna, Bécs, I., Seilergasse 9. 10-1

Alapítva 1863-ban.

Világhírűek
a jutalommal kitüntetett saját gyártmányú
kézi-harmónikái
Trimmel N. Jánosnak
Bécs,
VII/3. Kaiserstr. 74.
Nagy raktára mindenféle
hangszereknek!

Hegedűk, citerák, főték, oocarínák, szájharmónikák stb. stb.
Svájci zenélő acéljátékszer, hangban felejthetetlennek, zenélő-albumok, poharak, stb. stb.
Mintakönyv ingyen és bérmentve.

Életnagyságú
arckép
krétarajzban.

Legszébb szobadisz.
Legkedvesebb emlék.
Legalkalmasabb ajándék
karácsony és újévre.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságú mellképek készíthetők művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.
KOHN DAVID, Budapest, Károly-körút 17.
Ügynökök mindenütt kerestetnek. 10-6

P SERHOFER J.

Vértisztító labdaccai. ezelőtt általános labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat érzészeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendének és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerekből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook háziszerei ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértulások, aranyer, beltétlenség s hasonló betegségeknel. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legeszkényebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyek e labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészséggük visszanyerése folytán hozták intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék meg megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyon győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer úr! Legyen olyan szíves és küldjön nekem ismét 15 tekereset az ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmelyebb köszönetemet labdacsa csodálatosáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlislik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnek mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes úr! Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsaí kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban megbűntem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsaí engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ézerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knife Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt úr! A legforróbb köszönetem mondom ezennel Önnök 6 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyből egyébként le is mondt, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító labdacsaíból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Josefa.

Eichengraberamt, Gtöhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes úr! Alulírott ismételnem kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaíból. El nem mulasztatom: legmelyebb elismerésem kifejezni ezen labdacsook értéke felett és azokat, a hol csak alkalom nyílik a szenvedőknek legmelyebb fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésesszerűn használásáért Ön ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

T. úr! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaíból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjek. Csakis az Ön csodálatos labdacsaínak köszönetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna

Ezen vértisztító labdacsook csakis a Pserhofer J.-féle, az arany birodalmi almához címzett gyógyszer-tárban, Bécsben, I. Singer-strasse 15 sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentve utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NT: Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kértik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használata utasítása valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használata utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

P SERHOFER J. gyógyszerész

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A. „ZUM GOLDENEN REICHSAFFEL.“
Raktárban Budapesten: Török József (Király-útcá.)

a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Bernhard-féle alpesifü liqueur. Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/2 üveg 2 frt 60 kr. 1/4 üveg 1 frt 40 kr. 1/8 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású leg- jobbszer, minden köszvényes és csúszos bajok u. m.: gerinc-agy bántalom, tagszagattás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, faszagattás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított szelencével 2 frt.

Általános tapasz Stuedel tanártól. Utés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjuknak, sebes- vagy gyúladt mell vagy más ly bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 te- gely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fia ker-por, hurut, rekedtség és köhögés ellen. 1 doboz 35 kr, bérmentve 60 kr.

Ferencz-pálinka sóval vagy só nélkül. 1 üveg 70 kr.

Pagybalszam Pserhofer J.-tól. Sok év óta a fagyos tagokra és minden illált sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 krajcar. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általánosan ismert kitünő háziszér, hurut, rekedtség, górcsós köhögés stb. ellen. 1 üvegcseke ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrottott gyomor, rossz emésztés és emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő házi- szer. 1 üvegcsevel 22 kr., 1/2 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Buirich A. W.-tól. Kitünő háziszér a rossz emésztés minden következményei u. m.: f. fájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyer, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, egy üveg 50 krajcsár, egy kis üveg 12 krajcsár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az általánosan képződő kellemetlen szagot. Épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajcar, bérmentes küldéssel 65 krajcsár.

„Stoll“-féle Kolapraparalunok, kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknel, az idegek erősítésére. 1 liter Kola-elixir vagy hor 3 frt, 1/2 liter 1 frt 60kr, 1/4 liter 85 kr.

Kola-elixir vagy bor, üvegekben darabonként 5 frt 50 kr, 3 frt, 1 frt 60 kr.

M i a p o k o, kitünő szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheumatizmus stb. ellen 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre küldetik, nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 6-2

A „KÉKSCILLAG“-HOZ Szeged, Széchenyi-tér és Kárász-útca sarkán.

December hó 8-ikán kezdődött a nagy
KARÁCSONYI OCCASIO ELADÁS
mely alkalommal az idény előrehaladása folytán ruhakelmék, selymek és mosóanyagok rendkívül
leszállított árban eladatnak.

K I E M E L E N D Ő K:

Cheviote sottis duplaszélés	30 kr méterje	Simá és mele Hunalája	120 cm. mtrje 75 és 85 kr
Kétszínű divatkelme duplaszélés	40 „	Fekete selymek	85 cm. „ 1 f. 50 kr
Női posztó színes kockával	50 „	Selymek esteli színek	65 cm. „ 75 kr
Creppek esti színek	50 „	Pongis selymek minden színben	1 frt „
Angol mintájú kelme 120 cm széles	60 „		

Néhány száz maradék félárban.

MINTÁKAT KIVÁNA TRA.

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A

„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
 közönséges — — 50 krtól
 aranyszegélyű — — 1 fittól
 félfűrés 100 darab

Keresztelői
Ejegyzési kártyák
 100 darab

Menyegzői
Báti meghívók, Tánczrehaek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás
Diszmunkák
 több színnyomásban is

RAKTÁRON:
ÜGYVEDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ.
C Z É D U L Á K
JUTÁNYOS ÁRBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

GYÁSZJELENTÉSEK
 GYÁSZSZEGÉLYŰ
 NÉVJEGYEK

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

